

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КАФЕДРА ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНОЇ, ВОГНЕВОЇ ТА
ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

СЛУЖБОВО-БОЙОВА ПІДГОТОВКА ЯК ОСНОВА
ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

МАТЕРІАЛИ КРУГЛОГО СТОЛУ

27 листопада 2020 року

ОДЕСА
ОДУВС
2020

УДК 351.74:355.5
С49

Матеріали викладені у авторській редакції з незначними коректорськими правками.

Службово-бойова підготовка як основа професійної
С49 діяльності поліцейських : матеріали круглого столу (м. Одеса,
27 листопада 2020 року). – Одеса : ОДУВС, 2020. – 194 с.

У збірнику представлені дослідження науково-педагогічних працівників, практичних працівників правоохоронних органів, ад'юнктів, слухачів, курсантів, студентів. Всіх їх об'єднує спільне бажання – удосконалити систему службово-бойової підготовки поліцейських різних підрозділів Національної поліції України.

Взаємний обмін думками буде плідним і сприятиме удосконаленню службово-бойової підготовки поліцейських, досягнення високого рівня професіоналізму у всіх сферах практичної діяльності.

УДК 351.74:355.5

© ОДУВС, 2020

**ДО ПИТАННЯ ПРО УДОСКОНАЛЕННЯ ТАКТИКО-
СПЕЦІАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ІЗ СПЕЦИФІЧНИМИ
УМОВАМИ НАВЧАННЯ**

Конєв О. Ю.

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри тактико-спеціальної,
вогневої та фізичної підготовки ОДУВС

Геращенко О. С.

доцент кафедри тактико-спеціальної,
вогневої та фізичної підготовки ОДУВС

Сучасний розвиток Національної поліції України характеризується проведенням законодавчих та структурних змін, спрямованих на

удосконалення зазначеного органу на зразок європейських держав. Потреба підвищення якості підготовки фахівців визначається тим, що МВС України за весь час реформування було вжито структурні, організаційні і практичні заходи щодо якісних змін у діяльності всіх органів та підрозділів Національної поліції України. Всі зазначені дії були спрямовані на реалізацію Стратегії розвитку органів внутрішніх справ України, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22 жовтня 2014 року [1].

Удосконалення підвищення якості підготовки фахівців для органів та підрозділів Національної поліції України відображається і під час підготовки майбутніх поліцейських у вищих навчальних закладах зі специфічними умовами навчання (далі – ВНЗ), адже у подальшому якісне виконання функціональних обов'язків поліцейськими залежить від їхньої фахової підготовки та моральної готовності до протидії злочинності. Тому в умовах реформування МВС України є нагальна потреба у подальшому удосконаленні зокрема тактико-спеціальної підготовки здобувачів вищої освіти у вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання.

У попередніх дослідженнях нами було розглянуто новий підхід щодо комплексного вивчення майбутніми поліцейськими тактико-спеціальної, вогневої підготовки та тактичної медицини, яке сприятиме виробленню у майбутніх поліцейських та офіцерів поліції навичок щодо застосування вогнепальної зброї у різних стресових умовах.

Окремі аспекти по виробленню методичних рекомендацій щодо викладання вогневої, тактико-спеціальної підготовки та тактичної медицини у ВНЗ МВС України досліджувалися у працях: М. І. Ануфрієва, С. М. Банаха, В. Р. Булачека, Г. Н. Будаг'янц, І. С. Винярчука, А. А. Гудими, І. П. Закорко, Ю. Р. Йосипіва, В. О. Крилюка, В. Д. Юрченка та інших провідних науковців. Дана наукова праця присвячена узагальненню накопичених пропозицій щодо удосконалення підготовки майбутніх поліцейських у напрямку їх професійної підготовки.

Попередні дослідження положень Наказу МВС України № 50 від 26 січня 2016 року «Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України» свідчать про встановлений порядок планування, проведення та обліку занять, здійснення контролю знань, умінь та навичок осіб молодшого, середнього та вищого складу Національної поліції

України. Відповідно до п. 6 зазначеного підзаконного нормативно-правового акту, різновидами службової підготовки, серед іншого, є тактична, загальнопрофільна та вогнева підготовка.

У свою чергу, вогнева підготовка передбачає комплекс заходів, спрямований на вивчення поліцейським основ стрільби з вогнепальної зброї, правомірного її застосування (використання) та вдосконалення навичок безпечного поводження з нею, швидкісної та влучної стрільби по нерухомих і рухомих цілях, з різних положень, в обмежений час, в русі тощо [2]. Рівень володіння вогнепальною зброєю курсантами, їх знання нормативної бази щодо застосування цієї зброї, обумовлює у подальшому належне виконання ними своїх службових обов'язків як офіцерів поліції, а також створює основи для особистої безпеки і дотримання громадського порядку в нашій країні.

Відзначимо, що у сучасний період розвитку вищої школи навчальний процес у вищих навчальних закладах зі специфічними умовами навчання передбачає вивчення навчальної дисципліни «Вогнева підготовка», яке, на нашу думку, потребує удосконалення. Враховуючи особливості діяльності поліцейських кожного підрозділу Національної поліції під час виконання ними своїх службових обов'язків, останні відображаються саме на застосуванні ними вогнепальної зброї у різних екстремальних ситуаціях. У зв'язку із викладеною аргументацією нами запропоновано під час викладання вогневої підготовки майбутнім поліцейським у ВНЗ зі специфічними умовами навчання враховувати, перш за все, досвід та особливості застосування вогнепальної зброї поліцейськими різних підрозділів (дільничними, оперуповноваженими кримінальної поліції, патрульними, поліцією особливого призначення), які відрізняються між собою із подальшим викладанням зазначеної специфіки на відповідному факультеті. Відповідно необхідно сформувати тренувальні вправи для їх виконання майбутніми поліцейськими у розрізі вивчення останніми вогневої підготовки. Зазначені вправи повинні максимально відображати специфіку діяльності поліцейських різних підрозділів на практиці та спрямовані на вироблення навичок щодо професійного застосування вогнепальної зброї майбутніми поліцейськими.

Роль тактико-спеціальної підготовки поліції в сучасних умовах, надзвичайно велика, адже наслідки різноманітних надзвичайних ситуацій будуть успішно і з мінімальними втратами усунені за умови добре організованих дій сил, що забезпечують громадський порядок,

безпеку руху, встановлений режим у зоні надзвичайної ситуації. Ми погоджуємося із думкою вітчизняних науковців, які вважають тактико-спеціальну підготовку найдинамічнішою частиною спеціальних знань у сфері правоохоронної діяльності [3, с. 10].

У свою чергу, вважаємо за необхідне, звернути увагу на тактичну медицину як на важливий сучасний компонент у системі професійної підготовки працівників Національної поліції України. Важливість та необхідність вивчення майбутніми поліцейськими тактичної медицини пояснюється перш за все ускладненням криміногенної ситуації у державі, великою кількістю зброї, якою на даний момент часу володіють злочинці та все частіше застосовують її. Отже, засвоєння здобувачами вищої освіти знань тактичної медицини впродовж підготовки у ВНЗ МВС України має бути зорієнтованим на формування базових навичок з надання працівниками поліції само- та взаємодопомоги в умовах службово-бойової діяльності, в зонах обстрілу та укриття під час проведення оперативних заходів (спецоперацій) та на етапах евакуації поранених.

Нагадаємо, що практичні заняття з тактичної медицини базуються на таких основних поняттях, як: 1) «золота година» – час, необхідний для надання пораненому необхідного обсягу медичної допомоги; 2) «платинові 10 хвилин» – перші хвилини після поранення, які є найкритичнішими; заходи протягом цього часу найбільш суттєво впливають на виживання пораненого та подальше успішне відновлення організму [4, с. 6-7].

Враховуючи те, що тактико-спеціальна підготовка і тактична медицина є базовими для підготовки майбутніх поліцейських, відповідно вони передбачені навчальними планами всіх відомих навчальних закладів МВС України. Однак у сучасний період розвитку вищої школи навчальний процес у ВНЗ МВС України, як правило, передбачає окреме вивчення навчальних дисциплін «Тактико-спеціальна підготовка» та «Тактична медицина», яка є складовою частиною долікарської допомоги. Маємо власні позиції з цього приводу.

Оскільки дослідження показали, що основною причиною таких випадків є недостатній рівень освоєння практичних навичок долікарської допомоги щодо надання працівниками поліції само- та взаємодопомоги в умовах службово-бойової діяльності, в зонах обстрілу та укриття під час проведення оперативних заходів (спецоперацій) та на етапах евакуації поранених. На нашу думку,

поєднання та комплексне вивчення тактико-спеціальної і тактичної медицини особливо у курсантів випускних курсів та слухачів магістратури сприятиме виробленню у майбутніх поліцейських та дійсних офіцерів навичок щодо надання першої невідкладної долікарської допомоги та як наслідок зменшить кількість можливих жертв у тій чи іншій екстремальній ситуації. У подальшому при здійсненні практичної діяльності випускники матимуть можливість не тільки застосовувати набуті вищезазначені навички, але й передавати свій досвід іншим колегам.

Висновки. Отже, враховуючи вищезазначене, виникає необхідність у новому підході щодо комплексного вивчення майбутніми поліцейськими вогневої, тактико-спеціальної підготовки і тактичної медицини, яке сприятиме підвищенню рівня професійної підготовки співробітників поліції. Вважаємо, що у цьому напрямі необхідним є створення комплексних навчальних та робочих програм із внесенням до них відповідних змін шляхом розробки вправ і комплексів, які враховують практичні аспекти відпрацювання і втілення в практичну діяльність поліції типових засобів, методів і прийомів дій особового складу і підрозділів в екстремальних ситуаціях.

Література

1. Про затвердження Стратегії розвитку органів внутрішніх справ України та Концепції першочергових заходів реформування системи МВС України :розпорядження Кабінету Міністрів України від 22.10.2014. №118-р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-2017-%D1%80#Text> (дата звернення 11.11.2020).

2. Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 26.01.2016. № 50 URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z026016/page?text=%EF%F0%EE%F4%E5%F1%B3%E9> (дата звернення 10.11.2020).

3. Тактико-спеціальна підготовка працівників ОВС України: навч. посібник / С. М. Банах, В. Р. Булачек, І. С. Винярчук, Ю. Р. Йосипів та ін. Львів: ЛьвДУВС, 2011. 300 с.

4. Домедична допомога в умовах бойових дій: Методичний посібник / В. Д. Юрченко, В. О. Крилюк, А. А. Гудима та ін. К.: Середняк Т. К., 2014. 80 с.

Дьорова О. М. Елементи психологічної характеристики посттравматичного стресового розладу у учасників бойових дій та їх врахування під час занять з тактико-спеціальної підготовки поліцейських.....	58
Журавльов Д. Р. Рекомендації щодо усунення помилок при виконанні прийомів затримання та конвоювання.....	62
Затурська К. О. Удосконалення вивчення техніки бойового самбо курсантами.....	65
Захаренко Л. М. Ідеоморне тренування як спосіб вдосконалення навичок практичної стрільби.....	67
Каменщик О. В., Чуприна Ю. П. Психологічний стан та підготовленість курсантів щодо поводження зі зброєю на практичних заняттях з вогневої підготовки.....	70
Кіріченко А. В. Актуальні проблеми та вдосконалення фізичної підготовки курсантів у закладах вищої освіти Міністерства внутрішніх справ.....	73
Кириченко В. Д. Фізичне виховання як провідний напрям професійної підготовки поліцейських.....	76
Козак А. С. Фізична підготовка як комплекс заходів спрямований на формування та вдосконалення умінь та навичок поліцейського...	80
Козловська В. А. Удосконалення професійної підготовки поліцейських для здійснення службової діяльності.....	83
Козубенко Д. Н. Характерні помилки при виконанні окремих прийомів затримання та конвоювання.....	86
Коломісць К. С. Психологічна підготовка працівників поліції до дій в екстремальних ситуаціях.....	88
Конєв О. Ю., Геращенко О. С. До питання про удосконалення тактико-спеціальної підготовки здобувачів вищої освіти у вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання.....	90
Кудінов А. С., Недоступ М. Ф. Проблеми дистанційного вивчення домедичної підготовки здобувачами закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку кадрів для Міністерства внутрішніх справ України і Національної поліції України в умовах карантину.....	95
Мідловець Е. А. Удосконалення фізичної підготовки та психологічної стійкості курсантів.....	102
Мосузенко В. Ю. Особливості здійснення поліцейського піклування відносно деяких категорій осіб.....	105